

Õpilased saavad sadakond uut õpikut

Algaval õppeaastal kulutab riik ühe õpilase õpikute ostmiseks 159 krooni. Et järgmisest õppeaastast peaks jõusse astuma uus põhikooli ja gümnaasiumi õppekava, trükivad kirjastused täistuuridel uusi õpperaamatuid.

Sel aastal ilmub eesti koolide tarvis 81 täiesti uut õpikut ja 24 kordustrükki, vene koolidesse jõuab 29 uut ja 10 kordusõpikut.

Esimesse klassi astujad saavad aabitsa kingituseks. Igale õpilasele kindlustab põhikomplekti õpikuid riik, neid tuleb hoolega hoida ning nooremale koolikaaslasele edasi anda. Töövihikud ostavad lapsevanemad välja oma raha eest (mõnel pool teeb seda ka kohalik omavalitsus).

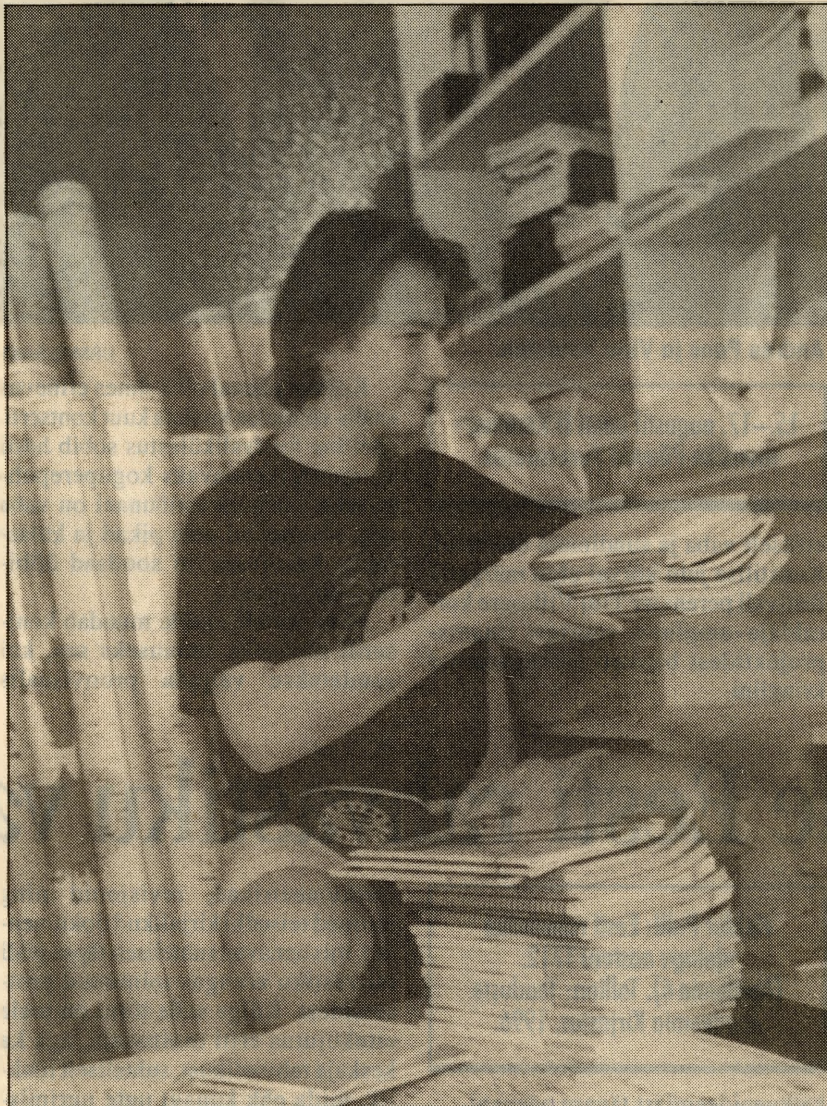
Võlg ei takista õpikute trükkimist

Igaüks, kes mõnd viimastel aastatel välja antud õpikut on sirvinud, märkab, et kooliraamat on muutunud huvitavamaks, see on hästi illustreeritud ja kvaliteetsel paberil. Isegi see, kes kümmekond aastat tagasi vene keelest tõlgitud raske sõnastusega õpiku pärast füüsilikalt vihkama hakkas, võib kaasaegse kooliraamatu lihtsalt huvi pärast kaanest kaaneni läbi lugeda.

Eesti õpikuturu liidrid on kirjastused Koolibri ja Avita, teistelt ilmub vaid mõni üksik õpperaamat.

Muidugi võivad kirjastused trükki anda kuitahes palju õpikuid omal riisikol. Haridusministeerium aga tekitab neilt põhiõpikud, mille trükki andmise eest maksab riik. Kirjastustele teatatakse, milliseid õpikuid on kahe aasta pärast vaja. "Kirjastustel on see juba tihti enne välja uuritud, sest sellest sõltub, kui suure tuluotsa nad enda kätte saavad," sõnab haridusministeeriumi õppekavatalituse ekspert Mall Saul.

Enne, kui kooliraamat tunnistatakse põhiõpikuks, vaevab seda põhjalikult kaks retsenti, neist üks on kirjas-

Kirjastused peavad pingutama, et õpikud õigeaks ajaks koolidesse jõuaksid.

tuse määratud, teine haridusministeeriumi ainenõukogu liige. "Kui õpik vastab õppekavale, on metoodiliselt sobiv ja eakohane, saab see meilt kinnituse," selgitab Mall Saul.

Kui õpik on valmis trükitud, võib juhtuda, et kirjastus lepingus lubatud ajal oma töö eest raha siiski veel kätte ei saa. Mall Saul tõdeb, et tihti jäävad haridusosakonnad kirjastustele võlgu.

Kirjastuse Avita asedirektor Robert Käsper ütleb, et kirjastusel on haridusosakondadelt saamata kolm miljonit

krooni. "Õnneks ei häiri see niivõrd, et peaks trükkimise seisma jätma, sest paberifirmad pikendavad maksetähtaega," sõnab ta.

Uusi õpikuid ilmub järjest rohkem, nii et paljudes ainetes hakkavad tasapisi tekkima paralleelõpikud, mis tähendab õpetajale teretulnud võimalust valida mitme raamatu vahel. Mall Sauli sõnul on igal koolil aga vaid niipalju raha, et osta nelja aasta jooksul välja ainult üks õpikuvariant. Ta tunnistab, et seesugune asjako-

rdus pole kõige parem, sest keegi ei tea ette, missugune näeb välja kahe aasta pärast ilmuv õpik.

Seni on kirjastused andnud oma kataloogid koolidesse kevad-suvel ning koolid esitanud tellimused kirjastustele oktoobris. "Oktoobri keskpaiku ei tea koolid, kui palju raha neil on õpikute ostmiseks," põhjendab Mall Saul üht võlgade tekkimise võimalust. "Reeglina tellitakse loomulikult kõike, mis vähegi vaja võib minna." Mall Sauli sõnul hoiaks palju arusaamatusi ära, kui koolid teaksid õigel ajal orienteeruvat õpikuraha suurus.

Tulevaks aastaks on ministeerium plaaninud Mall Sauli sõnul õpilase kohta õpikurahaks 188 krooni. "Seda on vähe," leiab õppekavatalituse ekspert.

"Et koolid ilmaasjata raha ei raiskaks, võiks hakata rõhuma rohkem sisu tutvustamise peale. Praegu ei tea õpetaja sageli, mida üks või teine õpik endast kujutab, enne kui kogu ports käes," ütleb Mall Saul. Vähemalt signaaleksplarid võiksid õigeaegselt igasse maakonda jõuda.

Õpikud hilinevad

Kui ostjad on võlgu kirjastustele, siis ei saa nõuda ka kirjastustelt lepingu punktuaalset täitmist. Töövihikud on ikka 1. septembriks valmis olnud, sest hiljaks jäänud töövihiku kasutamine muutub mõttetuks ning lapsevanemad keelduvad seda välja ostmast. Küll jääb aga sel aastal 1. septembriks kirjastuste peale kokku ilmutata paarkümmend õpikut. Need ilmuvad Mall Sauli sõnul septembris-oktoobris, mõni üksik aga koguni detsembris. Kirjastuse Avita asedirektor Robert Käsper sõnab, et kuna nende õpikud trükitakse Leedus, siis võib mõni hilineda raskuste tõttu Leedu tolliga. Ta lubab õigeaks ajaks anda välja ka need õpikud, mis praegu on Mall Sauli laual "mustas" nimekirjas. "Kui, siis üks-kaks õpikut ilmub septembri esimestel päevadel," kinnitab ta.

EHA LAANEPEERE

RAUNO VOLMAR